

Model de pla d'actuació

Per a l'aplicació de l'estratègia multimodal de l'OMS de millora de la higiene de les mans

Introducció

El model de pla d'actuació és una proposta per ajudar els representants dels centres sanitaris a preparar un pla d'actuació local per aplicar l'estratègia multimodal de l'OMS de millora de la higiene de les mans.

És molt complet, però no s'hi tenen en compte els factors locals; per tant, cada centre sanitari l'ha d'adaptar a la seva situació.

El model no pretén indicar un ordre cronològic per executar les mesures proposades, sinó donar una visió general de totes les mesures necessàries per garantir l'aplicació de cada component de l'estratègia, d'acord amb els detalls que s'assenyalen a la part II de la *Guia d'aplicació de l'estratègia multimodal de l'OMS de millora de la higiene de les mans*. En aquesta part de la *Guia d'aplicació*, també s'inclouen indicacions i instruccions sobre com cal utilitzar les eines disponibles per aplicar cada component de l'estratègia multimodal de l'OMS de millora de la higiene de mans.

El model cobreix un ampli ventall de mesures relacionades amb el progrés de la higiene de les mans als centres: des de les actuacions bàsiques que cal dur a terme per engegar un programa d'higiene de les mans fins a les activitats avançades indicades per als centres on el foment de la higiene de les mans està molt avançat.

El model també ajuda a determinar funcions i responsabilitats, a establir una línia temporal per a l'execució de les mesures i les implicacions pressupostàries i a fer un seguiment del progrés.

Model general de pla d'actuació

Mesura	Persona encarregada	Marc temporal (dates d'inici i finalització)	Pressupost (si escau)	Progrés (cal evitar les dates de revisió i conclusió)
General				
Accés a les Directrius de l'OMS sobre la higiene de les mans en l'assistència sanitària (2009) al lloc web del programa de l'OMS per a la seguretat del pacient				
Adaptar les Directrius de l'OMS per a l'aplicabilitat local i garantir la conformitat amb les recomanacions				
Accés al conjunt d'eines per a l'aplicació de l'estratègia multimodal de l'OMS de millora de la higiene de les mans al lloc web del programa de l'OMS per a la seguretat del pacient				
Nomenar un coordinador per al programa de millora de la higiene de les mans i un coordinador adjunt				
Nomenar i crear un equip o comitè per ajudar el coordinador de la higiene de les mans				
Determinar les iniciatives o plans anteriors relacionats amb la millora de la higiene de les mans o el control d'infeccions al centre				
Posar-se en contacte amb el gerent o director i els directius de l'hospital per estudiar les mesures i activitats que cal dur a terme en línia amb el progrés actual del foment de la higiene de les mans o el control d'infeccions al centre i amb les directrius de l'OMS				
Acordar l'abast de les activitats que cal dur a terme				
Ajustar l'activitat requerida als recursos humans disponibles				
Si actualment al centre s'apliquen polítiques, normes, protocols, procediments normalitzats de treball, paquets de mesures, etc., garantir que un d'aquests se centra en la higiene de les mans i planificar-ne la difusió a tots els entorns clínics i professionals sanitaris				

Mesura	Persona encarregada	Marc temporal (dates d'inici i finalització)	Pressupost (si escau)	Progrés (cal evitar les dates de revisió i conclusió)
Canvi del sistema				
Anалitzar el compliment existent de la higiene de les mans i/o la informació disponible sobre les infeccions relacionades amb l'assistència sanitària (IRAS) per orientar el programa de millora de la higiene de les mans				
Anалitzar les estructures i els recursos actuals:				
Informe sobre la infraestructura de les sales				
Informe sobre el consum de sabó o preparats de base alcohòlica per a les mans				
Estudiar amb el gerent, el director o els directius com es poden millorar les infraestructures, amb l'objectiu a llarg termini de proporcionar un lavabo per a cada habitació, amb aigua corrent potable, sabó i tovalloles (molt probablement, aquesta mesura es relacionarà amb plans més amplis o d'abast nacional)				
Estudiar amb el gerent, el director o els directius com afrontar la disponibilitat dels recursos i millorar l'accés a aquests (subministrar preparats de base alcohòlica per a les mans a cada punt d'atenció)				
Decidir si el preparat de base alcohòlica per a les mans es produirà o es comprarà:				
Organitzar la compra al mercat (local), tenint en compte la disponibilitat, l'eficàcia, la tolerabilitat i el cost				
Consultar la guia de producció local: fórmules de preparats de base alcohòlica per a les mans recomanades per l'OMS				
Estudiar amb les persones o els experts pertinents la viabilitat i les mesures necessàries per produir al centre els preparats de base alcohòlica per a les mans recomanats per l'OMS i, especialment, les qüestions d'assequibilitat i seguretat				
Utilitzar l'eina de planificació i determinació de costos del preparat de base alcohòlica per a les mans per tal de desenvolupar un full de càlcul pressupostari per a la producció del preparat de base alcohòlica per a les mans recomanat per l'OMS				
Estudiar amb el gerent, el director o els directius els plans nacionals o regionals per subministrar preparats de base alcohòlica per a les mans				
Dur a terme proves de tolerabilitat i acceptabilitat amb protocols per a l'avaluació				

Mesura	Persona encarregada	Marc temporal (dates d'inici i finalització)	Pressupost (si escau)	Progrés (cal evitar les dates de revisió i conclusió)
Elaborar un pla financer dels costos necessaris per compensar els dèficits d'aigua, lavabos, sabó, tovalloles i preparat de base alcohòlica per a les mans i intentar garantir un pressupost anual adequat per a aquest fi				
Si és necessari, estudiar amb el gerent, el director o els directius la possibilitat d'obtenir ajuda financera addicional per mantenir plans a curt, mitjà i llarg termini (per exemple, mitjançant el finançament del Ministeri de Sanitat, fons de donants, donacions de la indústria o altres donacions)				

Mesura	Persona encarregada	Marc temporal (dates d'inici i finalització)	Pressupost (si escau)	Progrés (cal evitar les dates de revisió i conclusió)
Formació i aprenentatge				
Establir els requisits per a la formació dels professionals sanitaris d'acord amb el nombre de treballadors, les necessitats i altres qüestions locals				
Revisar o dissenyar un programa de formació o aprenentatge basat en les eines de formació de l'OMS				
Nomenar els formadors (almenys un per centre)				
Nomenar els observadors (almenys un per centre)				
Reservar temps, amb el suport dels directius, perquè els formadors i els observadors es formin i duguin a terme les funcions assignades (per exemple, amb un acord per escrit)				
Dur a terme la formació dels formadors				
Dur a terme la formació dels observadors (els formadors i observadors poden rebre la mateixa formació bàsica en les mateixes sessions abans que els observadors rebin formació específica addicional)				
Establir el pla, inclòs el marc temporal, per iniciar, realitzar i avaluar la formació per als professionals sanitaris				
Comunicar als directius i al personal el compromís temporal necessari per a la formació dels				

Mesura	Persona encarregada	Marc temporal (dates d'inici i finalització)	Pressupost (si escau)	Progrés (cal evitar les dates de revisió i conclusió)
treballadors sanitaris				
Establir un sistema per informar els directius de les sessions de formació, inclòs un pla d'actuació per abordar la poca assistència o la manca d'assistència				
Incorporar el programa de formació en el pla financer global del centre				
Establir un sistema per actualitzar la formació i verificar la competència dels formadors (per exemple, anualment)				
Establir un sistema per actualitzar la formació i verificar la competència dels professionals sanitaris (per exemple, anualment)				
Elaborar un pla per produir material didàctic complementari o organitzar activitats addicionals per mantenir la dinàmica i la motivació a llarg termini (per exemple, organitzar debats a l'hora de dinar sobre qüestions relatives a la higiene de les mans per als professionals sanitaris, produir materials d'aprenentatge en línia, establir un sistema de suport entre companys per formar els treballadors nous en matèria d'higiene de les mans)				
Establir un sistema per actualitzar el material didàctic				

Mesura	Persona encarregada	Marc temporal (dates d'inici i finalització)	Pressupost (si escau)	Progrés (cal evitar les dates de revisió i conclusió)
Avaluació i retroalimentació (feedback)				
Dissenyar o revisar les activitats d'avaluació i retroalimentació, com ara:				
Observacions sobre la higiene de les mans				
Informes sobre la infraestructura de les sales				
Informes sobre el consum de sabó / preparats de base alcohòlica per a les mans				
Enquestes sobre la percepció dels professionals sanitaris				
Enquestes sobre la percepció dels directius				
Enquestes sobre els coneixements dels professionals sanitaris				
Proves de tolerabilitat i acceptabilitat del preparat de base alcohòlica per a les mans				
Establir el pla, inclòs el marc temporal, per a l'inici de les activitats d'avaluació i retroalimentació				
Incloure la determinació de tot el suport especialitzat que podria ser necessari (per exemple, epidemiòleg o administrador de dades)				
Incorporar les activitats d'avaluació i retroalimentació en el pla financer global del centre				
Establir un sistema global per informar els directius dels resultats de l'avaluació i fer-los arribar un pla d'actuació per afrontar les deficiències pel que fa al compliment, els coneixements i les infraestructures				
Utilitzar el <i>Manual tècnic de referència per a la higiene de les mans</i> per planificar les observacions				
Nomenar els candidats a observadors (si no s'ha fet abans)				
Establir un sistema per a la formació contínua i per verificar la competència dels observadors (per exemple, anualment)				
Fer avaluacions inicials i activitats de retroalimentació al personal sanitari clau i considerar l'ús de:				
Eines d'introducció i anàlisi de dades i instruccions per a la introducció i l'anàlisi de dades				
Marc de l'informe de resum de dades				
Elaborar i difondre un pla d'observacions continuades segons un calendari acordat (per exemple, amb una freqüència anual però preferiblement bimensual)				
Presentar els resultats de les observacions a l'equip d'aplicació de la higiene de les mans i als				

Mesura	Persona encarregada	Marc temporal (dates d'inici i finalització)	Pressupost (si escau)	Progrés (cal evitar les dates de revisió i conclusió)
directius cada trimestre o segons un calendari acordat				
Establir objectius anuals per a la millora del compliment de la higiene de les mans amb l'aprovació de tot el personal clau i tenint en compte les dades actuals sobre els índexs de compliment de la higiene de les mans				

Mesura	Persona encarregada	Marc temporal (dates d'inici i finalització)	Pressupost (si escau)	Progrés (cal evitar les dates de revisió i conclusió)
Avaluació i retroalimentació (continuació)				
Avaluar la informació actual sobre IRAS al centre				
Establir un sistema per fer un control continu dels índexs d'IRAS i dels índexs de compliment de la higiene de les mans				
Si és possible, fer una anàlisi de la rendibilitat per informar-ne els directius i garantir la inversió en la higiene de les mans en el futur				
Considerar la preparació d'un estudi de casos sobre les millores de la higiene de les mans al centre per publicar-lo a escala local, regional o nacional i al lloc web de l'OMS per a la seguretat del pacient				
Considerar la publicació de dades sobre la millora de la higiene de les mans i els índexs d'IRAS al centre en una revista mèdica amb revisió científica externa, una revista especialitzada o un butlletí intern				
Considerar la presentació de dades sobre la millora de la higiene de les mans i els índexs d'IRAS al centre a congressos locals, nacionals o internacionals				
Recordatoris al lloc de feina				
Avaluar els recursos disponibles, inclosos els recordatoris i l'experiència local existents, per desenvolupar recordatoris nous				
Establir els requisits per actualitzar els recordatoris o subministrar-ne de nous				
Establir els costos i el finançament quan calgui				

Mesura	Persona encarregada	Marc temporal (dates d'inici i finalització)	Pressupost (si escau)	Progrés (cal evitar les dates de revisió i conclusió)
Accedir al lloc web de l'OMS per a la seguretat del pacient, baixar els pòsters i fullets i esbrinar-ne els costos de reproducció				
Proporcionar i/o exposar pòsters en tots els entorns clínics				
Garantir que els pòsters estan en bon estat i que es veuen clarament als llocs adequats (per exemple, al punt d'atenció i sobre els lavabos)				
Distribuir els fullets als professionals sanitaris durant la formació i exposar-los en tots els entorns clínics				
Elaborar un pla per produir recordatoris complementaris o actualitzats de manera continuada, incloses idees innovadores més enllà dels pòsters i els fullets				

Mesura	Persona encarregada	Marc temporal (dates d'inici i finalització)	Pressupost (si escau)	Progrés (cal evitar les dates de revisió i conclusió)
Clima institucional de seguretat				
Deixar clar que s'està duent a terme la resta de mesures per garantir el canvi del sistema, la formació o l'aprenentatge, l'avaluació i la retroalimentació i els recordatoris al lloc de feina				
Determinar i garantir el suport continuat dels directius clau i els directius del centre				
Redactar i enviar una carta per propugnar la higiene de les mans entre els directius i animar-los a continuar invertint-hi				
Si és possible, preparar una anàlisi de negoci (avaluació local de la rendibilitat del foment de la higiene de les mans) i presentar-la als directius per garantir la inversió continuada en la higiene de les mans				
Redactar i enviar una carta als directius per informar-los de les iniciatives relacionades amb la higiene de les mans				
Crear un comitè per aplicar el pla d'actuació del centre				
Organitzar reunions amb regularitat per intercanviar impressions sobre el pla d'actuació i revisar-lo de manera conseqüent (es pot escollir un comitè ja creat per abordar la millora de la higiene de les mans)				
Elaborar un pla per donar a conèixer les activitats relacionades amb la higiene de les mans al centre (quan sigui possible, col·laborar amb els experts en comunicació interns)				
Assignar personal clau a totes les àrees que es poden actualitzar i seguir difonent notícies sobre les activitats relacionades amb la higiene de les mans de manera continuada				
Analitzar la implicació dels pacients i les organitzacions de pacients en les activitats de millora de l'assistència sanitària i considerar un marc temporal per iniciar debats o col·laboracions regulars amb les organitzacions de pacients				
Utilitzar les orientacions sobre com es pot involucrar els pacients i les organitzacions de pacients en les iniciatives relacionades amb la higiene de les mans				
Considerar la realització d'enquestes als pacients				
Iniciar activitats de sensibilització dels pacients (per exemple, facilitar fullets informatius sobre la higiene de les mans i programar sessions de formació)				
Considerar la possibilitat de dur a terme iniciatives per recompensar o reconèixer el bon compliment de la higiene de les mans per part de professionals sanitaris, sales o departaments específics				
Incloure la higiene de les mans entre els indicadors i els objectius anuals del centre				
Elaborar un pla per produir material didàctic complementari o organitzar activitats addicionals per mantenir				

Mesura	Persona encarregada	Marc temporal (dates d'inici i finalització)	Pressupost (si escau)	Progrés (cal evitar les dates de revisió i conclusió)
la dinàmica i la motivació (per exemple, organitzar debats a l'hora de dinar sobre qüestions relatives a la higiene de les mans per als professionals sanitaris, crear materials d'aprenentatge en línia, establir un sistema de suport entre companys per formar els treballadors nous en matèria d'higiene de les mans i fer servir el DVD promocional de SAVE LIVES: Clean Your Hands)				